

این مرد چند قدم بیشتر تا توحش فاصله ندارد

۲۹ شهریور ۱۳۹۵ ساعت ۱۳:۵۱

چارلز سی. هارت، وزیر مختار آمریکا، در گزارشی محرمانه رضا شاه را «یک دهاتی بی سواد از پدری به همان اندازه بی سواد» می نامد. هارت در گزارش دیگری می نویسد: «حتی پنج سال پادشاهی بر تخت طاووس شاهنشاهان ایران نیز خشونت و وقاحت سرگروهبانی بنیانگذار سلسله پهلوی را صیقل نداده است. البته گمان می کنم که نیازی به توضیح نباشد. از وقایعی که در گزارش هایم شرح داده ام، و آنهایی که پیش از من گزارش شده است، و همچنین نظر کلی ناظران ذیصلاح ایرانی این مطلب باید تقریباً بدیهی باشد.»

جوان و تاریخ- کافه هنر

چارلز سی. هارت، وزیر مختار آمریکا، در گزارشی محرمانه رضا شاه را «یک دهاتی بی سواد از پدری به همان اندازه بی سواد» می نامد. هارت در گزارش دیگری می نویسد: «حتی پنج سال پادشاهی بر تخت طاووس شاهنشاهان ایران نیز خشونت و وقاحت سرگروهبانی بنیانگذار سلسله پهلوی را صیقل نداده است. البته گمان می کنم که نیازی به توضیح نباشد. از وقایعی که در گزارش هایم شرح داده ام، و آنهایی که پیش از من گزارش شده است، و همچنین نظر کلی ناظران ذیصلاح ایرانی این مطلب باید تقریباً بدیهی باشد.» هارت در گزارشش از اولین ملاقاتی که در فوریه ۱۹۳۰ با رضا شاه داشت، می نویسد: «البته شاید نظرم عوض

شود، ولی از نزد رضا شاه که برگشتم، ایمان داشتم مردی که ملاقات کرده بودم چند قدم بیشتر با توحش فاصله ندارد.» بخش‌های مبسوطی از گزارش اولین برخورد هارت با رضا شاه را در زیر خواهیم آورد. ولی در اینجا کافی است بگوییم که وقتی هارت چهار سال بعد ایران را ترک کرد، نه فقط نظرش عوض نشده بود، بلکه متقاعد بود که برداشت اولیه‌اش از شخصیت رضا شاه بسیار بلندنظرانه بوده است. شرح موارد متعددی از رفتار وحشیانه و خشن شخص شاه با نوکران باغبانان، مدیران سالخورده روزنامه‌ها، افسران ارشد ارتش، و وزیران کابینه در گزارش‌های دیپلماتیک سفارت آمریکا پراکنده است. طبق گزارش‌ها، هر وقت اعلیحضرت گمان می‌کرد کارگران راه‌آهن آنقدر که باید تن به کار نمی‌دهند، دستور می‌داد تا آنها را به باد شلاق بگیرند؛ خود شاه اگر از کار عمده و بناهایی که برای اعلیحضرت کاخ می‌ساختند راضی نبود، آنها را زیر مشت و لگد می‌گرفت و با مدیران روزنامه‌ها نیز رفتار خشنی داشت. سروان فرانک سی. جدلیکا، وابسته نظامی آمریکا در گزارشی با عنوان «خُلُق و خوی رضاخان» می‌نویسد: رضاخان، رئیس‌الوزرای جدید ایران، اگر چه به عالی‌ترین مقام سیاسی کشور رسیده است، هنوز نتوانسته لاقلاً یکی از اخلاق روزهای گذشته‌اش را که سرباز و افسر قزاق بود کنار بگذارد. ... رضاخان هنوز میل دارد اشخاصی را که خلاف اراده‌اش عمل می‌کنند شخصاً تنبیه کند. وقتی وزیر جنگ بود هم به هنگام غضب به صورت فرد مقابل سیلی می‌زد یا او را به باد کتک می‌گرفت؛ حال می‌خواست طرف رئیس‌الوزرا باشد یا رئیس‌نظمیه، مدیر روزنامه، افسر و یا هر مقام دیگر. طی دو هفته گذشته نیز وی از دست چند نفر غضبناک شد، که البته بلافاصله شخصاً آنها را کتک زد. طبق گزارش‌ها، تازه‌ترین قربانیانش یک افسر پلیس و یک ملای قلبابی بودند. شکی نیست که عدم خویشتنداری رضاخان در مقابل این غرایز بدوی نفرت‌انگیز است. چنین رفتاری ذهنیت نامطلوبی، علی‌الخصوص در بین خارجی‌ها، ایجاد می‌کند. یک روزنامه تهرانی که جسارت کرده و از این رفتار رضاخان انتقاد کرده بود، بلافاصله توقیف شد. برای آنکه درک بهتری از رفتار رئیس‌الوزرا داشته باشیم، باید محیطی را که در آن بزرگ شده و شرایط جسمی و ذهنی این مرد را مد نظر قرار دهیم.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۱۸۳۸/ید-چند-مرد-بیشتر-توحش-فاصله-ندارد>